

РЕШЕНИЕ

№ 1152

гр. София, 20.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 20.01.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8755** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл.203 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.284, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Делото е образувано по искова молба, подадена от Б. Д. Д. с ЕГН [ЕГН] ,понастоящем изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“в Затвора С., с която е предявил срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за периода 27.11.2014 г. - 29.06.2016 г. в Затвора-Б. дол, в размер от 30 000 лева вследствие бездействието на администрацията на Затвора-Б. дол да осигури нормални условия за живот и конкретно поради лоши хигиенни условия, заради което ищецът се чувствал унизен, изразяващи се в следното:

1)приборите за хранене се ползвали многократно без дезинфекция, което създавало опасност от зараза.

2)по време на престоя си в общежитието ищецът страдал от афти. Едва след като бил преместен в Затвора-С., заболяването изчезнало. Д. поискал медицинска помощ, но отговорът на лекаря е бил, че този проблем не е тежък и не е от естество, което налага лечение.

3)Ищецът, който обявил, че е непушач при постъпването си в Затвора-Б. дол, бил настанен в килия № 7, за която считал, че е определена за непушачи, но въпреки това в нея се пушело. Пушело се и коридорите и в карето за разходка, поради което непушачите системно страдали от липса на чист въздух. Д. почнал да получава главоболие, гадене, задух, сутрин чувствал замаяност, имал световъртеж, започнал да

вдига кръвно. На 1.02.2016 г. по повод на забележка, отправена към пушач, Д. бил ударен от него, но след като се оплакал, отговорният инспектор реагирал веднага и преместил нападателя в друга килия.

4) Исковата претенция е допълнена с молба от 1.06.2017 г. в която допълва като основание и лошото качество на питейната вода и спирането ѝ за определено време.

Първоначално за разглеждането на исковата претенция е образувано адм.д.2942/2017г. на Административен съд София-град, по което е постановено Решение № 5936/23.10.2017г. ,което е обжалвано както от ищеца, така и от ответника и отменено изцяло с Решение№ 11434/25.07.2019г. по адм.д. 233/2018г. на Върховен административен съд С.-град, като делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на съда, на основание, че е направен неточен анализ на доказателствата, и, че презумираните вреди следва да се свържат с конкретно установено бездействие на ответника.

При второто разглеждане на делото исковата молба се поддържа изцяло от ищеца на заявените от него основания, в ход по същество – лично и чрез адв. М. от САК, по подробно изложени съображения в писмена защита, която по същество твърди, че от свидетелските показания се установявали всички основания на исковата претенция както и елементите за ангажиране на отговорността на държавата за вреди.

Ответникът – ГДИН чрез процесуален представител оспори изцяло исковата претенция като счита същата за необоснована и недоказана от събраните по делото доказателства.

Прокурорът - К. при СГП, счита исковете за неоснователни и недоказани.

При второто разглеждане на делото са събрани писмени и гласни доказателства. Служебно е приложено в цялост адм.д. 2942/2017г. на АССГ.

По фактите съдът приема следното:

В становище на Х. началник сектор ФКЛР при Затвора Б. дол са изложени данни за постъпването на ищеца в Затвора Б. дол и за обитаваната от него килия, както и по основанията на исковата молба. Изложените в становище данни не са оспорени и съдът ги приема за установени, а именно:

1)Ищецът Б. Д. е постъпил в Затвора - Б. дол на 12.11.2014 г. На 27.11.2014 г. бил настанен в осма група, в помещение № 7, което било определено за непущачи. Помещението било с площ от площ от 30 кв м, с височина 2,60 м и отговаряло напълно на основните минимални стандарти за лична жилищна площ в килии за многочислено настаняване. Осигурен бил пряк достъп на дневна светлина и възможност за естествено проветряване, постоянен достъп до санитарен възел и течаща вода. Там пребивавал до 29.06.2016 г., когато бил преведен Затвора С..

2)Кухненският блок в затвора бил регистриран като обект- заведение за обществено хранене, а хигиенните мероприятия, прилагани в него, били подчинени на задължителните изисквания в законодателството на страната, прилагали се принципите за анализ на опасностите и контрол на критичните точки при производството на храна по утвърдена със заповед на началника Система за управление на безопасността на храните. Твърди се, че в обекта се поддържа строг санитарен контрол. През юни 2014 г. била издадена заповед на началника на затвора за забрана за ползване и притежание на лични метални прибори за хранене (лъжици) от съображения за сигурност. Лишените от свобода се хранели с общи прибори,

раздавани им преди всяко хранене от кухненския блок. Според данни на администрацията на затвора, след отсервиране приборите били измивани с течен препарат и дезинфекцирани с 1%-ов разтвор на хлорамин, поради което възможността за заразяване с хепатит, туберкулоза или друго заразно заболяване била сведена до минимум. За тези лишени от свобода, които не желали да ползват общите прибори, била осигурена възможност да ползват прибори за еднократна употреба.

3) В становището на Х. също се твърди, че за исковия период нямало регистрирани случаи на заразяване на лишени от свобода лица, причинено от ползване на общи прибори.

4) За периода от 17.06.2015г. до 29.06.2016г. ищецът е полагал доброволен труд като „дежурен по кухня“, като едно от задълженията му като такъв е било дежурния било да следи за чистотата на посудата, в която се поднася храната, и за чистотата на приборите, използвани от лишените от свобода. При нарушения дежурният бил длъжен да уведоми главния готвач, завеждащ домакинската служба и инспектор „МТС“. Преди да бъде определен за дежурен по кухня, ищецът преминал медицински преглед, при който било констатирано, че е здрав и отговарял на изискванията за работа в заведение за обществено хранене съгласно Наредба 53. Ако е имал афти, той бил заразноносител и това би му попречило да работи в затворническата столова. нямало .

5) През исковия период от името на ищеца и от други лица не са постъпвали оплаквания за лошо качество или липса на вода и не били регистрирани хигиенно – епидемични неблагоприятия сред лицата по такива причини. Затворът Б. дол няма собствен водоизточник, а е свързан с водопроводната мрежа на града и се снабдява с питейна вода, която ползват жителите на града и всички обществени институции като имало режим за известен период. Проблемът с недостига на питейна вода съществувал не само за лишените от свобода в затвора, а и за цялото население на територията на общината. Във всички спални помещения в затвора имало осигурен непрекъснат достъп до вода за пиене и санитарни нужди, имало чешми с общ достъп, до които при недостиг вода се осигурявала чрез помпи. При спиране на водата поради аварии, на лишените от свобода се подsigурявал запас от питейна вода в подходящи съдове. Освен питейната вода, осигурена от градската водопроводна мрежа, на лишените от свобода се доставяла минерална и трапезна вода за пиене, която те могли да закупят от затворническата лавка.

Данни за престоя на ищеца в затвора Б. дол се съдържат данни и в докладна записка от ИСДР М. – л. 74 от първото дело. Инспекторът твърди, че помещението, в което бил настанен ищеца, е единственото такова за непушачи, през повечето време на престоя му ищецът бил отговорник и не е декларирал никакви проблеми на лишените от свобода от спалното помещение и на всички останали в групата, не е подал сигнал за нередности нито че има здравословни проблеми.

По делото на л. 75 е представена заповед от 16.06.2015г. за назначаването на ищеца за дежурен по кухня, негова молба и длъжностна характеристика, както и за уволняването му от длъжността – заповед от 29.06.2016г. По делото е представена и Инструкция за почистване и дезинфекция на технологично оборудване и инвентар на ГДИН.

За водата от централен водоизточник на В и К Б. дол са приети като доказателства сертификати за контрол от 15.04.2015г и от същата дата Протокол за контрол на води,

протокол от 09.04.2015г., сертификат от 15.03.2016г. и два протокола от 15.03.2016г. видно от заключенията, по контролираните параметри пробата съответства на изискванията по Наредба 9/2001г. Сертификатите са издадени от Регионална здравна инспекция К..

В медицинска справка от 14.07.2017 г. за здравословното състояние на ищеца няма вписано оплакване от афти в устната кухина, също няма вписани посещения на стоматологичния кабинет за периода 01.12.2014 г.- 29.06.2016 г.

Разпитаните по делото свидетели изнесоха следните данни:

Свидетелят П. е бил в една група с ищеца в Затвора бобов дол, откъдето го познава. Ищецът Д. не бил пушач, но имал здравословни проблеми - падало му кръвното, ставало му лошо, оплаквал се постоянно от болки в корема, предполагал, че било от водата и ищецът постоянно ходел при лекар. Твърдял, че тези болки били от водата, защото я пусkali сутрин за по един час и после следобед. В столовата постоянно имало вода. Свидетелят отбелязал, че във всички килии се пушело.

Свидетелят Т. познава ищеца от Затвора С. – докато се разхождали на каре. Пред свидетеля се оплаквал от условията в Б. дол - нямало килии за непушачи и че в неговата килия се пушело постоянно. Ищецът посещавал лекар, за да получи лекарства за високото си кръвно, като от цигарения дим имал задух и кашлица, страдал и от болки в стомаха. От самия ищец свидетелят знаел, че 450 човека в затвора се хранели с 50-60 лъжици. С тези прибори се хранели на смени и миели лъжиците в 20 литра вода без дезинфекция, поради което ищецът имал афти по устата. Свидетелят Т. няма лични впечатления за ситуацията в Затвора Б. дол

Свидетелят Н., който работил заедно с ищеца в кухнята като мияч в кухнята в Затвора Б. дол, свидетелства за 2016г. Не знаел в затвора да има определено място за пушачи. Няма впечатления дали в килията на Д. се пушело, но знаел, че последният е подал оплаквания до инспектора по социална дейност. Не му било обърнато внимание, но за този сигнал разбрали другите лишени от свобода в неговата килия, които го подложили на психически и физически тормоз. По отношение на хигиенно - битовите условия свидетелят заявил, че „е по-зле отколкото при животни тип крави и овце“, нямали достъп до никаква питейна вода, пусkali им само промишлена вода, през деня нямало вода нито за миене, нито за пиене, но в кухнята имало вода имало кран в сградата откъдето водата се спирала. В корито с вода 20 литра се миели чиниите за 400 човека. Спомня си, че по времето на пребиваването на ищеца в този затвор, имало 50-60 лъжици които се използвали от целия затвор. Всяка група била между 90-100 човека, ясно било, че лъжиците не стигали за всички, ядели по двама човека с една лъжица през цялото време се карали с дежурния отговорник тъй като времето за храна било определено и трябвало да се хранят бързо. Лъжиците се предавали от един на друг без да се мият. След като се нахранела групата, лъжиците „леко се заплаквали“. Целият скандал се стоварвал върху ищеца от което той вдигал кръвно, отивал на лекар и си правел „лимон, който пиел като лимонада. Свидетелят посочи, че горе в килиите нямало вода, имало кран и се спирала и не се „качвала“. Ищецът бил на работа докато се хранели групите, идвал с първата и си тръгвал с последната от столовата. Свидетелят виждал ищеца да пие вода от кухнята ,цедал я с марля, пълнел в едно шише и я отнасял в килията си..

Свидетелката К. е заемала длъжността зам.началник „Режимна, надзорна и охранителна дейност“ в затвора Б. дол 2014-2016г., не е отговорила категорично дали има правила за пушене в затвора, но в осма група имало обособени килии за пушачи и

непушачи. Тя не си спомняла да е имало разпра или спречкване по повод оплакване на Д. от съкилийниците му. В града имало режим на водата, наложен от ВиК [фирма], и този режим се отнасял за целият град. По тази причина имало и график на водата в затвора – летния период 2015-2016г., за да може всички лишени от свобода да имат вода.

Свидетелят Ч. в периода 2014 г. - 2016 г. бил директор на Медицинския център в затвора в Б. дол, е заявил пред съда, че познава ищеца, който няколко пъти го посещавал, но не се бил оплаквал, че има афти в устата, а ако е имал такива, то нямал право да работи в кухнята. През април 2016г. дошъл за консултация „уши, нос гърло“, през другото време не е предявявал оплаквания. Основно преглеждал свидетелят Ч., ако имало нужда от стоматолог, насочвал лицето към него, можело и самостоятелно да се обърне към стоматолог. Свидетелят Ч. е заявил пред съда, че ако едно лице има афти – афтозен стоматит, има отделяне на слюнка и висока температура, но ищецът не е идвал с такова оплакване, Отделно то това като работещ в кухненския блок, такова заболяване било несъвместимо, нямало хронични афти, които да продължавали с години, освен при кръвни заболявания, всички афти преминавали до една седмица. Също свидетелят Ч. е бил категоричен пред съда, че ищецът не е получавал регулярно лекарства. Ищецът не фигурирал в журналите нито в лекарския кабинет нито в стоматологичния кабинет. За кръвно ищецът е получавал лекарства епизотично, когато се е оплакал, можело да се даде симптоматично лекарство. Също свидетелят Ч. е категоричен, че ищецът не фигурирал в списъка на лицата с хронични заболявания. Допълнително след решението на касационната инстанция при второто разглеждане се приеха писмени доказателства:

1)Медико-статистически отчет, анализ за дейността на медицинския център и годишен план за 2014, 2015 и 2016г. В анализите са посочени рискови заболявания и превенцията им, в рамките на които не попада афтозен стоматит. В анализа се сочи, че се извършва всяка сряда проверка на кухненския блок, на работещите се извършвали задължителни изследвания и съставяла здравна книжка, всеки последен четвъртък от месеца се проверявала бита и хигиената на лишените от свобода. представен и годишен план.

2)Представи се справка от ИСДВР К., отговорник за групата на ищеца за периода от декември 2015г. до април 2016г. В същата справка се посочва, че поради личностна несъвместимост друг лишен от свобода К., бил преместен от него в килия № 8, по причина несъобразяване с изискването да не се пуши в килия № 7. Решението било взето от ИСДВР К. след като изслушал Д. и К., заедно с останалите настанени в 7-мо помещение. Към сведението е представен списък жот вечерна проверка на лишените от свобода, в който има данни за „килия № 7 (непушачи)“ а сред лицата в нея фигурира името „Б. Д. Д. -СР№47 -отг.“ Списъкът е от 01.03.2016г.

По повод на становището на ИСДВР К., ищецът изрично в съдебно заседание заяви, че изложеното в него отговаряло на истината, ищецът му се оплакал и инспекторът реагирал незабавно, като преместил К. в друго спално – изявление по протокол от заседание от 20.01.2020г., л. 57 от делото. .

3.Представи се отново здравният картон на ищеца за разглеждания по делото период, в четливо копие, от който от вписване на 12.07.2017г. т.е. извън исковия период и почти година след него, от направеното ЕКГ – „без данни за сериозна кардиопатология“, има вписване от 08.10.2019г. за физиотерапия, представени са амбулаторни листове от медицински прегледи, с вписани диагнози, различни от

афтозен стоматит.

Пред настоящия състав на съда са изслушани свидетелските показания на Т. Т. , който заяви, че познава ищеца от Централния Софийски затвор, разпитан и при първото разглеждане на делото, който отново предаде данни за ищеца, споделени от самия него. Свидетелят не е пребивавал в Затвора Б. дол, заяви изрично пред съда, че сега пребивавали в ремонтирани килии, всичко било така, както трябвало да бъде, в момента ищецът бил добре, работел, пиел си лекарствата за кръвното и не се оплаквал , били настанени в килия за непушачи, като началникът и ИСДВР определяли в кой в коя килия да бъде, лицата пишели молба, че са непушачи и те изпълнявали молбата.

По делото са предоставени извадки от доклада на омбудсмана за 2015г. и 2016г., в която е посочена оценка за медицинския център в затвора и оплакване на лишените от свобода за качеството на питейната вода.

Правни съображения на съда за правомощията на съда и критерии за преценка на твърдяното нарушение:

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС се съдържа **забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение**. Според втората алинея за нарушение на, ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването в закона е неизчерпателно.

Идентични забрани се съдържат по чл.29 от Конституцията на РБ - за „безчовечно и унижаващо отношение” , по чл. 3, ал.1 от ЗИНЗС тези лица да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко или нечовешко отношение. В Преамбюла на Конституцията на Република България са обявени за върховен принцип правата на личността, а в чл.57, ал.1 се прогласява неотменимост на основните права на гражданите. Правото по чл.29,ал.1 от Конституцията на българските граждани за забрана на безчовечно и унижително отнасяне е такова основно право.

Освен по основния си закон, Република България се е задължила да спазва основните права и свободи по чл.1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в рамките на Съвета на Европа - само ЕКПЧ, ратифицирана от Народното събрание, обнародвана ДВ бр. 80/02.10.1992г. ЕКПЧ представлява международен договор по смисъла на чл.5,ал.4 от Конституцията, нормите и са част от вътрешното право и имат предимство пред нормите на националното право, които ѝ противоречат. Република България е признала и юрисдикцията на Европейския съд по правата на човека, създаден по силата на тази Конвенция. Тази юрисдикция

съгласно чл.34, ал.1 от Конвенцията обхваща всички въпроси, засягащи тълкуването и прилагането на тази конвенция и на протоколите към нея, а решенията на този съд по силата на чл.46, ал.1 от същата са задължителни за изпълнение от присъединилите се държави. Конституционният съд свое решение № 2 / 18.02.1998г. по конституционно дело № 15 /1997г. излага, че „тълкуването на нормите на Конституцията в материята на правата на човека трябва да бъде съобразено в най-голяма степен с тълкуването на нормите на ЕКПЧ. Този принцип на конформно тълкуване съответства и на международно признатата от България задължителна юрисдикция на Европейския съд по правата на човека по тълкуването и прилагането на ЕКПЧ.”

Към правното положение на ищеца като задържано лице е относима абсолютната забрана за жестоко, нечовешко и унижително отнасяне (третиране), регламентирана в чл.3 ЕКПЧ и чл.16,т.1 от Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията или други форми на жестоко, нечовешко или унижително третиране или наказание, както и в чл. 57,ал.3 от Конституцията на Република България. Последната разпоредба съдържа забрана за временно ограничаване на някои права по време на война, военно или друго извънредно положение, сред които е и забраната за жестоко, безчовечно и унижаващо отношение. Абсолютният характер на тази забрана произтича от липсата на основания за изключения от тази забрана.

Следователно, защитаването по чл. 3 ЗИНЗС право по националния закон, свързано с лошите материални условия в местата за лишаване от свобода, безспорно повдига въпрос за нечовешко и унижително отнасяне в нарушение на забраната по чл 3 от ЕКПЧ. В тази връзка при прилагането на националната норма следва на основание чл.34, пар.1 от същата конвенция, да се вземат предвид следните стандарти, установени от съдебната практика на ЕСПЧ и конкретно по делото, на което ищецът се е позовал - пилотното решение от 27.01.2015г. на ЕСПЧ по делото Н. и други срещу България (Жалби № 36925/10, 21487/12, 72893/12, 73196/12, 77718/12 и 9717/13). **Съобразно изложените основания в исковата молба, дадените принципни положения по приложението на чл.3 ЕКПЧ в решението Н. и други срещу България, следва да бъдат съобразени от настоящия съд, а именно**

По отношение на цялостния подход към оценката на условията на задържане по силата на чл. 3 от Конвенцията, в решението Н. и други срещу България е прието

1..За да попадне в обхвата на този член, малтретирането трябва да достигне минимално ниво на суровост. Оценката на този минимум е относителна и зависи от всички обстоятелства по делото като продължителността на отношението, физическите и психическите последици и в някои случаи пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата. Въпреки че малтретиране, което постига този минимум, често включва действителна телесна повреда или силно физическо или психическо страдание, дори и при липса на такива, когато отношението унижава или принизява човек, показвайки липса на уважение или води до засягане на неговото човешко достойнство, или предизвиква чувство на страх, страдание или малоценност,

което може да разбие моралната и физическата устойчивост на този човек, то също може да попадне в обхвата на забраната на чл. 3 (§ 227).

2. За да попадне задържането специално под чл. 3 от Конвенцията, страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. В този случай властите трябва да гарантират, че едно лице е задържано при условия, съвместими с уважението към човешкото достойнство, че начинът и методът на изпълнение на наказанието лишаване от свобода или друг вид мярка за задържане не подлага човека на стрес или трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, здравето и благосъстоянието на този човек са гарантирани в достатъчна степен (§ 228).

3) В оценката на условията на задържане по чл. 3 от Конвенцията е особено важно да бъде взето предвид кумулативното въздействие на тези условия, както и конкретните твърдения, направени от въпросното лице, и времето, което той или тя е прекарал/а в тези условия (...). Както Съдът многократно подчертава, задължение на държавата е да организира своята пенитенциарна система по начин, който не води до такива условия, независимо от финансовите или логистични затруднения (пак там, § 229).

4) Липсата на намерение за унижаване или принижаване на задържания чрез поставянето му в лоши условия, въпреки че е фактор, който следва да бъде взет под внимание, не изключва категорично установяване на нарушение на чл. 3 от Конвенцията (§ 230).

Тежест на доказване, подлежащи на доказване основания и стандарти за преценка от съда

1. (...) тежестта на доказване, наложена на ищеца, следва да не бъде прекомерна. Макар и затворниците да могат да бъдат задължени да посочат в самото начало достатъчно доказателства в подкрепа на тяхното искане, а именно доказателства до които имат достъп, като напр. подробно описание на разглежданите условия, свидетелски показания или жалби до и отговори от затворническите власти или контролни органи, след това, опровержението на твърденията се пада в тежест на властите. (§184).

2. В допълнение, процесуалните правила за разглеждане на искове за обезщетение трябва да съответстват на принципа на справедливостта, уреден в чл. 6 § 1 от Конвенцията, включително изискването за разумен срок, а правилата, уреждащи разходите, не трябва да са в прекалена тежест на затворника, в случаите, когато неговият/нейният иск е основателен. На последно място, от ищите не следва да се изисква да установят дали конкретни длъжностни лица са ангажирани в неправомерно поведение. Лошите условия на задържане не са непременно резултат от неизпълнението на задълженията на отделните служители, а обикновено са плод на по-широкообхватни фактори (§184).

3. (...) *липсата* на ресурси не може по принцип да оправдае условия на задържане, които са толкова лоши, че съставляват третиране в нарушение на чл. 3 от Конвенцията, и е задължение на договарящите държави да организират своите пенитенциарни системи по начин, който гарантира

спазването на тази разпоредба, независимо от финансовите и логистични трудности. (§ 278);

4. Когато оплакването е по чл. 3 от Конвенцията: „съдът, който разглежда делото, трябва да направи преглед на твърдяните действия или бездействията и дали съответното поведение е прекомерно и е довело до нарушение на този член съобразно принципите и стандартите, установени от Съда в неговата практика" (§ 186) ; (...) за да може едно вътрешно правно средство за защита по отношение на условията на задържане, да бъде ефективно, органът или съдът, който отговаря за случая, трябва да го разгледа, в съответствие с приложимите принципи, установени в съдебната практика на Съда по чл. 3 от Конвенцията. (§ 187);

При така установеното по фактите, съдът формира следните правни изводи:

По допустимостта на исковата претенция не е повдигнат въпрос в решението на касационната инстанция за неправилност на преценката на първоинстанционния съд. Настоящият състав на съда следва да се произнесе само по основанията, свързани с установяването на нарушаване на забраните по чл. 3 ЗИНЗС и чл. 3 ЕКПЧ, като подложи на преценка фактите и обстоятелствата, въведени от ищеца.

От събраните по делото доказателства, преценени по отделно и в тяхната съвкупност, настоящият състав на съда намира, че не се доказва по делото нито едно от заявените от ищеца основания, от които твърди, че е търпял вреди през исковия период:

1) Първото основание : "приборите за хранене се ползвали многократно без дезинфекция, което създавало опасност от зараза" и второто основание "по време на престоя си в общежитието ищецът страдал от афти. Едва след като бил преместен в Затвора-С., заболяването изчезнало. Д. поискал медицинска помощ, но отговорът на лекаря е бил, че този проблем не е тежък и не е от естество, което налага лечение.

Съдът приема, че данните, изнесени в становището на Х. за следваните практики за хигиена и превенция на рискове за здравето в кухненския блок, обсъдени по-горе по фактите, не се опровергаха от другите доказателства по делото, в това число и от свидетеля Н., работил като мияч в кухнята.

Ищецът е бил дежурен по кухня за периода от 16.06.2015г до 29.06.2016г., т.е. не се е хранел с другите лица, поради което забраната за ползване на лични прибори за хранене със заповед на началника на затвора от месец април 2014г., не би могла да му влияе пряко. За предходен период не се доказва, че не е имал възможност да ползва прибори за еднократна употреба при недостиг. Ищецът не е заявил като основание на исковата си молба че е понесъл негативни последици от недоволство на други лица поради недостиг на прибори за хранене, а само последици, свързани със здравето. През целия исков период не се доказва ищецът да е страдал от афтозен стоматит нито от

друго заболяване, по причина на недостатъчна хигиена при хранене. Също от медицинската документация, от становището на Х. и на свидетелят Ч., съдът приема за доказано, че няма ищецът не е предявявал оплакване и страдал от заболяване, свързано или по причина хигиената в кухненския блок. Ищецът като работещ в заведение за обществено хранене, е преминавал на медицински прегледи, при които отклонения в здравето му не са установени, а в случай, че действително е страдал от заболяване, същото е могло да бъде установено или най-малкото да предяви оплакване.

Що се касае до извода на съда, че ищецът не е страдал от афти, се позовава на показанията на свидетеля Ч. - началник на медицинския център, както и, че такова заболяване нито е предявено като оплакване, нито е отбелязано в медицинската документация за ищеца, а също и предвид заявеното от Ч., че извън случаите на кръвно заболяване, каквото ищецът не се установява да има, че такова заболяване преминава за една седмица

2. По основаниято, че ищецът е непущач съдът намира на първо място за недоказано твърдението му за конфликт с друго лице, при който от страна на затворническата администрация да не е проявено съдействие. Още повече, че на заявената от него дата - 01.02.2016г. от данните е видно, че ИСДВР е бил К., представил становището и списък на лицата по килии от вечерна проверка за дата 01.03.2016г. Самият ищец заяви изрично пред съда, че на оплакването му поради това, че К. не се съобразявал, с това, че килията е за непущачи, е имало незабавна реакция и К. бил преместен.

Няма конкретни данни ищецът да се е оплаквал от друго лице по повод неспазване на забраната за пушене в килията, и администрацията на затвора да не е взела отношение.

Що се касае до възможността други лица да пушат на открито по време на разходките и в коридорите, дори това да е така ищецът не доказва това да имало преки последици за него, предвид липсата както на оплаквания от негова страна по повод тютюнопушенето и за здравословното му състояние по такава причина пред медицинско лице. Също свидетелят Ч. е категоричен, че ищецът не е получавал регулярно медикаменти за влошено здравословно състояние - кръвно налягане, както и, че не е имал чести оплаквания.

Поради всичко това администрацията на Затвора Б. дол не може да бъде държана отговорна за бездействие на основание поставянето на ищеца в среда с пушачи.

4) Не се доказва по делото и последното заявено основание на исковата молба - лошото качество на питейната вода и спирането ѝ за определено време, предвид неопроверганите данни за осигурена възможност за запаси от питейна вода по време на режим през летните месеци на 2015 и 2016г. Също и поради факта, че ищецът е работил в кухненския блок, където имало вода и заявеното от свидетеля Н., че ищецът е пречиствал водата с марля и ползвал същата в килията си, ищецът не е търпял неблагоприятни последици от режима на водата. Твърденията на свидетеля Н., свързани със ситуацията с водата в килиите – като режим на водата, са неотнормирани, тъй като няма предявено оплакване в исковата молба от страна на ищеца.

Също видно от изследванията на компетентните органи, през 2015 и 2016г. е дадено заключение, че взетата проба е в рамките на законоустановените изисквания. Също така е видно, че за качеството на водата не може да бъде държана отговорна затворническата администрация, доколкото водизточникът на затвора не е собствен. Изложеното за в доклада на омбудсмана – за оплаквания на лишените от свобода за качеството на водата, не се основава на извършени проверки от тази институция, които да доказват, че действително параметрите на водата се отклоняват от допустимите изисквания.

Също така свидетелят П. е бил в една група с ищеца в Затвора Б. дол, откъдето го познава и има преки впечатления за здравословното му състояние. Свидателят обаче заяви, че ищецът имал здравословни проблеми - падало му кръвното, ставало му лошо, оплаквал се постоянно от болки в корема, предполагал, че било от водата и ищецът постоянно ходел при лекар, а тези болки били от водата, защото я пускали сутрин за по един час и после следобед, но в столовата постоянно имало вода. Ищецът не е въвел като снования от фактическа страна изнесените от свидетеля данни за здравословни проблеми, свързани с постоянни болки в корема. Свидателят не изнесе данни по твърденията на ищеца за други здравословни проблеми – главоболие, задух сухота в устата и кашлица, замаяност и световъртеж, такива данни не се установиха и от свидетеля Н., който е работил като мияч в кухнята.

За пълнота следва да се посочи, че данните, изнесени от другите разпитани по делото свидетели по изявления на ищеца - Т. и П., доколкото нямат лични впечатления от ситуацията в Затвора Б. дол, не могат да опровергават данните, установени от писмените доказателства по делото - за здравословното състояние на ищеца. Доводите на адв. М., че тези свидетели доказват конкретни факти за ситуацията в Затвора Б. дол са необосновани.

Също изложеното в представените по делото доклади на омбудсмана за конкретния затвор, свързани с оборудването на медицинския център и качеството на медицинското обслужване, са неотнормими към ищеца, доколкото са общи. Не е въведено като основание за претендираните неимуществени вреди нито се доказва, конкретно ищецът да се е оплаквал от заболяване и да не му осигурена адекватна медицинска помощ.

Съдът съобрази, че освен цитираното оплакване пред ИСДВР К. срещу К. и във връзка с тютюнопушене, ищецът не е имал друго оплакване за условията, на които основава твърденията си за претърпени неимуществени вреди през исковия период.

По наведеното основание от ищеца, че в затвора имало болни от СПИН, жълтеница и други инфекциозни заболявания и ежедневно съществувал риск от заразяване, също не се събраха данни, да е контактувал с такива лица и да е поставен в опасност от заразяване нито е страдал от инфекциозни болести. Що се касае до ползването на общи прибори и възможността да се зарази чрез тях, както се посочи в становището на Х., прилагат се редица практики и мерки за предотвратяване на риск от вредни последици за здравето и строго спазване на хигиена. Освен това самият ищец е следвало да докладва за нередности по въпроси, свързани с хигиената при хранене и в столовата на

затвора, а няма такива данни.

Предвид изложеното до тук, не се установиха фактически основания-незаконосъобразни действия или бездействия през исковия период на администрацията на затвора във връзка със заявените от ищеца елементи на условията, при които е бил поставен. Този извод съдът формира на базата на задължението съда да "направи **преглед на твърдяните действия или бездействията** и дали съответното поведение е прекомерно и е довело до нарушение на този член съобразно принципите и стандартите, установени от Съда в неговата практика" (§ 186) от цитираното по-горе решение по делото Н. и други срещу България). Не се установи ищецът по причина на поведение на администрацията на затвора през исковия период да е бил поставен в условия, относими към забраната по чл.3 ЗИНЗС или чл.3 ЕКПЧ.

Исковата претенция е недоказана по основание - нито като неблагоприятни условия, при които ищецът е бил поставен по причини ,свързани с действия или бездействия на администрацията, нито като последици, свързани със здравословното му състояние - претърпяно заболяване.

На основание изложеното, съдът следва да отхвърли иска на ищеца.

Тъй като ищецът е бил освободен от заплащане на разноси – с разпореждане от 30.03.2017г. по адм.д. 2942/2017г. (л. 13) на основание чл.83 ГПК, то такива не дължи на другата страна, по арг. от ал.4 от същата разпоредба.

На основание изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Б. Д. Д. с ЕГН [ЕГН], понастоящем изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора С., с срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за периода 27.11.2014 г. - 29.06.2016 г. в размер от 30 000 лв.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба или протестирано с касационен протест пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: